

Eindverslag van de formateur

Aan de gemeenteraad van Losser

Losser, 11 juni 2026

Onderwerp: verantwoording formatieproces vorming nieuw college

Geachte raad,

Hierbij breng ik u verslag uit van het door mij als formateur begeleide proces dat heeft geleid tot de totstandkoming van een coalitieakkoord, een aanvang van een door de gemeenteraad op te stellen Langetermijnagenda+ en de voordracht voor een nieuw te benoemen college in de gemeente Losser.

1. Opdracht en werkwijze

Op 18 maart 2026 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. In het duidingsdebat over de uitslag op 24 maart 2026 konden de fracties hun visie geven op de verkiezingsuitslag en mogelijke samenwerkingsrichtingen. In dit debat is in mij verzocht om op te treden als informateur in de Verkennende fase van het proces.

Ik heb voldoende steun gevoeld om als informateur aan de slag te gaan. Op 7 april jl. heb ik het eindverslag van de informatiefase aan een vertegenwoordiging van alle raadsfracties gepresenteerd, waarbij mijn advies was om de formatie te starten met de partijen Burgerforum, CDA en VVD. Daarnaast heb ik geadviseerd om aan de slag met een Langetermijnagenda om, gelet op de nieuwe verhoudingen binnen de raad, de positie en de bestuurskracht van de gemeenteraad te garanderen. Dit advies vloeide voort uit de door uw presidium vastgestelde memo over het informatie-en formatieproces.

Tijdens de bijeenkomst op 7 april jl. besloot een vertegenwoordiging van de raadsfracties om mij als formateur aan te stellen. Een eervolle opdracht. Ik heb me erop gericht om een zorgvuldig proces te doorlopen, met aandacht voor zowel inhoudelijke ambities als de onderlinge verhoudingen tussen de fracties. Daarbij is de opdracht die de formerende partijen mij op 29 april 2026 hebben verstrekt steeds de inhoudelijke leidraad geweest. Mijn opdracht hield in de coalitieverkenning- en vorming, een inhoudelijke uitwerking en het opstellen van een proces voor een Langetermijnagenda. Er is mij tevens gevraagd de bevindingen aan de raad te rapporteren. Dit verslag is daar de uitwerking van.

2. Tussenfase

In mijn eindverslag als informateur heb ik er wel op gewezen dat er voorafgaande aan de start van de formatie, met de drie deelnemende fracties uit de gemeenteraad het gesprek moest worden gevoerd over de onderlinge verhoudingen. De aan te wijzen formateur zou daarin een rol kunnen spelen.

Die taak heb ik opgepakt en met (vertegenwoordigingen) van de formerende fracties heb ik enkele indringende gesprekken gevoerd. In mijn tussenberichten van 14 mei en 22 mei heb ik uw raad van de voortgang van deze gesprekken op de hoogte gehouden. In dat laatste bericht heb ik ook aangegeven dat partijen vertrouwen in elkaar hebben uitgesproken en de volgende fase van het formatieproces zijn ingegaan.

3. De onderhandelingsfase

De formerende partijen zijn in de daadwerkelijke formatiefase in totaal zes keer plenair bij elkaar geweest en hebben tussendoor in werkgroepen hard gewerkt om tot resultaten te komen.

In de eerste bijeenkomsten is de inhoud nog niet aan de orde geweest, maar is er vooral gesproken over proces en structuur. De wens van partijen om met de raad te komen tot een Langetermijnagenda is nader geconcretiseerd en heeft geleid tot het voorstel om te komen tot een Langetermijnagenda met een plus (de LTA+). Daarnaast ging het over de vorm en indeling van een op te stellen Coalitieakkoord en de over relatie tussen de LTA+ en een Coalitieakkoord. Het bleek dat de formerende partijen daar over het algemeen hetzelfde beeld bij hadden.

Verder hebben de onderhandelingsdelegaties zich uitgebreid laten informeren door de gemeentesecretaris en de gemeentelijke organisatie. Ik wil mijn grote dank uitspreken aan de organisatie voor zowel de bereidwilligheid om op korte termijn klaar te staan voor de partijen als wel voor de uitstekende inhoudelijke ondersteuning die aan partijen is geboden.

Bij de inhoudelijke onderhandelingen heb ik partijen op het hart gedrukt dat het niet alleen gaat om het realiseren van de eigen wensen, maar dat een goede toekomstige samenwerking en een goede democratische fundatie ook afhangt van de mate waarin partijen elkaar iets gunnen. Dat is ook steeds de basis geweest bij het proces, waarbij de verschillende onderdelen steeds door werkgroepen bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende partijen zijn uitonderhandeld. Dat leverde snelle en gedragen resultaten op.

En ook de voordracht van de portefeuillehouders en het gesprek over de mogelijke verdeling van de portefeuilles verliep in een goede sfeer. Voor mij was het van belang dat de portefeuilverdeling logisch zou zijn en zou aansluiten bij de opgaves in de begroting. Dat is volgens mij gelukt.

Tijdens de onderhandelingsfase heb ik u driemaal door middel van voortgangsberichten op de hoogte gehouden van de voortgang van de gesprekken.

4. Het resultaat

a. Coalitieakkoord

De besprekingen hebben geresulteerd in een coalitieakkoord dat richting geeft aan het beleid voor de komende bestuursperiode. Het akkoord heeft de titel meegekregen “Samen bouwen aan een krachtige gemeente”. Het biedt een gemeenschappelijke koers, gebaseerd op gedeelde ambities en een realistisch beeld van wat de gemeente de komende jaren kan waarmaken. Het akkoord koppelt ambities en wensen aan realisme. Daarnaast, en dat vind ik heel belangrijk, wordt er gekozen voor een bestuursstijl van rust, betrouwbaarheid en uitvoeringskracht.

Het akkoord is opgebouwd langs de lijn van vijf belangrijke opgaves voor de gemeente Losser, te weten:

- Toekomstbestendig wonen en leven
- Toekomstbestendig sociaal domein
- Buitengebied en landbouw in balans
- Economie, Ondernemen en Werkgelegenheid
- Financieel gezond Losser

Daarnaast is er in het akkoord aandacht voor de bestuursstijl en de Langetermijnagenda.

Het is aan de formerende partijen om de inhoud van het Coalitieakkoord verder te duiden.

b. Langetermijnagenda+

Eén van de onderdelen van mijn opdracht was het formuleren van een proces voor het opstellen van een Langetermijnagenda voor de gemeenteraad in relatie tot het op te stellen coalitieakkoord. Zoals reeds eerder aangegeven hebben de formerende partijen de wens uitgesproken om de Langetermijnagenda van een plus te voorzien, in de vorm van een stip op de horizon.

Gaandeweg het proces en na het consulteren van de driehoek (burgemeester, griffier en gemeentesecretaris) is mij gebleken dat een Langetermijnagenda een onderwerp moet zijn van, voor en door de raad. Ik heb er dan ook voor gekozen om geen proces voor de raad op te stellen. In plaats daarvan stel ik voor om de start van het proces te markeren. De raad stelt dan, op voorstel van het presidium en met ondersteuning van de eerdergenoemde driehoek, zelf een proces op. Daardoor wordt de Langetermijnagenda+ echt een product dat wordt gedragen door de gemeenteraad.

c. Wethouders

Vanuit de formerende partijen zijn Harold Sligman (Burgerforum), Harry Scholten (CDA) en Evert Jan Temmink (VVD) voorgedragen als kandidaat-wethouders. Daarbij wordt Harold Sligman gekoppeld aan de portefeuille Ruimtelijke Ordening en Wonen en Leven, komen Financiën en Buitengebied bij Harry Scholten en krijgt Evert Jan Temming Economie en Sociaal Domein in zijn portefeuille.

Natuurlijk wordt de definitieve portefeuilleverdeling in de eerste collegevergadering in de nieuwe samenstelling vastgesteld.

5. Betrokkenheid burgemeester

Conform artikel 35 lid 2 Gemeentewet is de burgemeester geïnformeerd over de uitkomsten van de college-onderhandelingen. De burgemeester werd door mij aan het begin van het formatieproces en tussentijds geïnformeerd over het proces en de voortgang van de formatie. Na beëindiging van het formatieproces heb ik hem

geïnformeerd over het eindresultaat.

6. Reflectie proces

Terugkijkend constateer ik dat het proces zorgvuldig en met respect voor alle betrokken partijen is verlopen.

Kenmerkend waren mijns inziens:

- De openheid in de gesprekken en de bereidheid om niet alleen de eigen wensen voorop te stellen, maar ook oog te hebben voor de wensen van andere partijen;
- De wens en ambitie om het belang van Losser voorop te stellen;
- De nadruk op de wijze van besturen, bestuursstijl en collegiaal bestuur.
- Het realiteitsbesef dat er beperkingen zijn in de financiële speelruimte en de uitvoeringskracht van de ambtelijke organisatie;
- De overtuiging dat complexe problemen in gezamenlijkheid moeten worden opgepakt en dit inbreng betekent van de samenleving en de gehele raad.

7. Slot

Met het aanbieden van deze verantwoording rond ik mijn opdracht als formateur af. Ik spreek mijn waardering uit voor de constructieve inzet van alle fracties en betrokkenen. Er is hard gewerkt aan nieuwe relaties, het onderlinge vertrouwen en de samenwerking.

Verder wil ik u danken voor het in mij gestelde vertrouwen. Ik gebruik de aanstaande raadsvergadering van 18 juni 2026 graag om het eindverslag toe te lichten.

Rest mij nog waardering uit te spreken voor mijn ambtelijke ondersteuning voor hun waardevolle adviezen en het logistiek in goede banen leiden van het proces.

Het is duidelijk dat Losser voor een nieuwe start staat. Ik wens het nieuwe college en de gemeenteraad veel succes bij de uitvoering van de gezamenlijke opgaves.

Jon Hermans-Vloedveld

Formateur